

Мјере за побољшање функционалности Федерације БиХ

Ове мјере имају за циљ побољшање функционалности Федерације Босне и Херцеговине (ФБиХ) и осигурање благовремене имплементације резултата избора из октобра 2022. године.

Овим мјерама успоставља се амбијент за даљу изборну и уставну реформу, укључујући и испуњавање обавеза које је Босна и Херцеговина преузела на путу интеграције у ЕУ и рјешавање конкретних проблема са којима се ова земља суочава. Ове мјере такође јачају уставне заштитне механизме за конститутивне народе које су осигурали Дејтонски мировни споразум и Устав, уз истовремено спречавање злоупотребе или парализе система.

Пакет садржи амандмане на Изборни закон и Устав Федерације БиХ и искључиво се односи на постизборно конституисање индиректно изабраних тијела.

Мјере из овог пакета функционалности ће:

- Унаприједити **одлучивање у законодавним тијелима** тако што ће оба дома Парламента Федерације бити обавезна да разматрају акте другог дома у одређеном временском року.
- Унаприједити **именовање судија** у Уставни суд Федерације БиХ тако што ће се институције и појединачни званичници обавезати да ће испунити свој дио процеса именовања у одређеном временском року или ће предати ту одговорност органу који је следећи у процесу именовања.
- Помоћи да се спријечи **злоупотреба виталног националног интереса** специфицирањем дјелокруга питања која могу бити предмет позивања на витални национални интерес, чиме ће се елиминисати неограничена и неодређена категорија

интереса, те осигурањем да свако позивање на витални национални интерес буде предмет разматрања од стране Вијећа за витални национални интерес.

- Осигурати одлучивање у случајевима покретања питања заштите виталног националног интереса тако што ће се поједноставити избор **чланова Вијећа за заштиту виталног националног интереса** давањем овлаштења Уставном суду да чланове Вијећа бира из реда судија тог суда.
- Имплементирати одлуку Уставног суда Федерације БиХ у предмету Љубић **унапређењем пропорционалности представљања** конститутивних народа из сваког кантона у Дому народа Федерације БиХ. Овом мјером се повећава број мјеста у клубовима свих конститутивних народа са 17 на 23. Оваквом расподјелом се исправља најизраженија презаступљеност сваког од три конститутивна народа у кантонима у којима живи мали број припадника сваког од три народа. Сваки конститутивни народ у сваком кантону би задржао могућност да има барем једног представника у Дому народа. Овом мјером се повећава и број мјеста у клубу Осталих са 7 на 11. Ово је први пут да и Остали из свих кантона могу бити представљени у Дому народа Федерације БиХ. Изборни закон ће бити измијењен по овом питању и по питању примјене задњег пописа становништва како би се ускладио са Уставом Федерације БиХ.
- Осигурати **благовремен избор делегата за Дом народа** у кантоналним скупштинама давањем овлаштења Централној изборној комисији да изврши прерасподјелу мандата из оних кантона у којима кантоналне скупштине не испуне своју обавезу у задатом временском року.
- Осигурати **приједлоге за именовање предсједника и потпредсједнике** Федерације од стране клубова у Дому народа спуштањем прага подршке која је потребна у клубу, како би се исти могли номиновати у поновљеним круговима. Првобитни праг од једанаест гласова од 23 члана

омогућава да сваки клуб номинује максимално два кандидата. У случају одсуства подршке једанаест делегата, у наредним круговима ће се омогућити номинација од стране седам чланова или, након тога, од стране четири члана, чиме се осигурава предлагање кандидата и промовише плурализам.

- Унаприједити транспарентност и експедитивност у процесу **потврде листа кандидата** за предсједника и потпредсједнике Федерације БиХ, утврђивањем рокова и метода гласања за листе у Заступничком дому Федерације БиХ, те поједностављивањем потврђивања у Дому народа Федерације БиХ.
- Појаснити и законодавно утврдити **ограничења у погледу заступљености** припадника конститутивних народа на кључним извршним и законодавним позицијама у Федерацији, како би се подстакло стварање коалиција и спријечила презаступљеност.
- Захтијевати од парламентарних органа Федерације БиХ да обезбиједе **учешће грађана, укључујући и младе**, у законодавним активностима у Представничком дому и Дому народа. Једна од мјера обавезује ова тијела да утврде процедуре за разматрање грађанских иницијатива како би се развио одговорнији и приступачнији законодавни процес.

Овим одлукама не доносе се амандмани на државни устав у циљу имплементације судских одлука о правима Осталих (Сејдић-Финци, Зорнић, и друге одлуке), јер би то било *ултра вирес*, или изван надлежности високог представника. Високи представик нуди **своју помоћ у виду подршке за парламентарне иницијативе** за доношење ових амандмана.